

UCHWAŁA Nr 4/e-214/2023

Rady Naukowej

**Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej
im. Ludwika Hirszfelda PAN we Wrocławiu
z dnia 15 czerwca 2023 r.**

**w sprawie odmowy nadania dr n. biol. Marzannie Łusiak-Szelachowskiej
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne**

Na podstawie art. 178 ust. 1 pkt. 2 w zw. z art. 221 ust. 12 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022 poz. 574 z późn. zm.) oraz na podstawie „Szczegółowego trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego stanowiącego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 16/e-211/2022 Rady Naukowej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN we Wrocławiu z dnia 13 października 2022r., uchwała się co następuje:

§ 1

Rada Naukowa Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN we Wrocławiu po zapoznaniu się z pełną dokumentacją sprawy, w tym z recenzjami oraz uchwałą z dnia 16 marca 2023 r., przedłożoną przez Komisję Habilitacyjną, powołaną przez Radę Naukową Instytutu w dniu 8 grudnia 2022 r. w celu przeprowadzenia wszczętego dnia 25 sierpnia 2022 r. postępowania habilitacyjnego dr Marzanny Łusiak-Szelachowskiej, zawierającą opinię i wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w głosowaniu tajnym, podjęła uchwałę o **odmowie nadania dr Marzannie Łusiak-Szelachowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne.**

§ 2

Uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia uwzględniające wymogi określone w art. 107 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020r. poz. 256 z późn. zm.) stanowi Załącznik nr 1 do uchwały.

§ 3

Niniejsza uchwała jest nieostateczna. Zgodnie z art. 224 ust. 1 w zw. z art. 193 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022 poz. 574 z późn. zm.) od uchwały tej przysługuje prawo wniesienia odwołania do Rady Doskonałości Naukowej, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia za pośrednictwem Rady Naukowej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN.

§ 4

Uchwałę podjęto w głosowaniu tajnym, przeprowadzonym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Wynik głosowania:

Ogólna liczba osób uprawnionych do głosowania – **39**, obecnych – **34**;

Liczba oddanych głosów – **32**, ważnych – **32**,

w tym: za – **11**, przeciw – **15**, wstrzymujących się – **6**

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Sekretarz Rady Naukowej

Dr hab. Danuta Witkowska

Przewodniczący Rady Naukowej

Prof. dr hab. Maciej Zabel

UZASADNIENIE

UCHWAŁY RADY NAUKOWEJ IITD PAN NR 4/e-214/2023

Z DNIA 15 CZERWCA 2023 ROKU

DOTYCZĄCE ODMOWY NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO W DZIEDZINIE NAUK ŚCISŁYCH I PRZYRODNICZYCH W DYSCYPLINIE NAUKI BIOLOGICZNE

DR MARZANNIE ŁUSIAK-SZELACHOWSKIEJ

Działając na podstawie art. 221 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U z 2021 poz. 478 t.j. ze zm.) postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne dr Marzanny Łusiak-Szelachowskiej zostało wszczęte w dniu 25 sierpnia 2022 roku.

Dr Marzanna Łusiak-Szelachowska jako swoje osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój nauk biologicznych, zgłosiła cykl publikacji zatytułowany „*Aktywność antyfagowa surowic chorych poddanych terapii fagowej*”. Dodatkowy dorobek naukowy oraz aktywność naukowa zostały opisane w *Wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny* oraz w *Autoreferacie* Habilitantki.

Postępowanie habilitacyjne dr Marzanny Łusiak-Szelachowskiej było prowadzone przez Radę Naukową IITD PAN we Wrocławiu zgodnie z wymogami ustawowymi i procedurami postępowania habilitacyjnego zatwierdzonymi przez Radę Naukową IITD PAN <https://hirszfeld.pl/wp-content/uploads/2022/11/Załącznik-do-uchwały-Szczegolowy-tryb-postepowania-w-sprawie-nadania-stopnia-doktora-habilitowanego.pdf> 2.

Tok przeprowadzonego postępowania habilitacyjnego był prawidłowy, zgodny z ustawowymi wymaganiami i przedstawionym poniżej harmonogramem:

- a) Rada Naukowa IITD PAN na posiedzeniu w dniu 13 października 2022 roku wyraziła zgodę na przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego dr Marzanny Marzanny Łusiak-Szelachowskiej - Uchwała RN IITD PAN nr 1/e-211/2022.
- b) Rada Naukowa IITD PAN na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2022 roku, zgodnie z pismem Rady Doskonałości Naukowej DRKN.Z6.400.92.2022 i rekomendowanymi przez RDN zasadami, wybrała w głosowaniu tajnym (Uchwała RN IITD PAN nr 3-9/e-212/2022) 7-osobową Komisję Habilitacyjną w składzie:
Przewodniczący - prof. dr hab. Tadeusz Kaczorowski – Uniwersytet Gdański
Recenzent – dr hab. Bożena Nejman-Faleńczyk – Uniwersytet Gdański
Recenzent – dr hab. Lidia Piechowicz – Gdański Uniwersytet Medyczny
Recenzent – dr hab. Monika Radlińska – Uniwersytet Warszawski

Recenzent – prof. dr hab. Antoni Różalski – Uniwersytet Łódzki

Sekretarz – dr hab. Bogumiła Szponar – IITD PAN we Wrocławiu

Członek komisji – dr hab. Anna Pawlik – IITD PAN we Wrocławiu.

- c) W obowiązującym ustawowo terminie podmiot habilitujący otrzymał 4 sporządzone w sposób prawidłowy zgodnie z zawartymi umowami recenzje (3 pozytywne, 1 negatywna) oraz 2 pisemne opinie sporządzone przez członka komisji i sekretarza w tym postępowaniu.
- d) W obowiązującym ustawowo terminie w dniu 16 marca 2023 odbyło się w formie wideokonferencji posiedzenie Komisji Habilitacyjnej w pełnym składzie, na którym omówiono wszystkie 4 recenzje i wszyscy recenzenci podtrzymali swoje opinie. Omówiono także opinię członka komisji i sekretarza komisji oraz uzyskano ustną opinię przewodniczącego komisji (patrz: Protokół z posiedzenia Komisji Habilitacyjnej wraz z Uchwałą i Załącznikiem), a także przeprowadzono merytoryczną dyskusję, przy czym nie skorzystano z dostępnej możliwości przeprowadzenia kolokwium habilitacyjnego (patrz: „Szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w IITD PAN”, <https://hirszfeld.pl/wp-content/uploads/2022/11/Załącznik-do-uchwały-Szczegolowy-tryb-postepowania-w-sprawie-nadania-stopnia-doktora-habilitowanego.pdf> 2).
- e) Na posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej w przeprowadzonym głosowaniu jawnym, 4 osoby były za pozytywnym zaopiniowaniem nadania stopnia doktora habilitowanego w tym postępowaniu, a 3 osoby głosowały przeciw. Na podstawie wyniku głosowania (4/3) podjęto Uchwałę o pozytywnym zaopiniowaniu tego postępowania habilitacyjnego (patrz: Załącznik do Uchwały). Należy zauważyć, że wprawdzie wynik głosowania komisji habilitacyjnej był pozytywny, to członkowie Komisji w tym Recenzenci sformułowali szereg istotnych uwag krytycznych, z których część dotyczyła dwóch kluczowych wymogów stawianych kandydatom starającym się o stopień doktora habilitowanego, takich jak (i) posiadanie w dorobku osiągnięcia naukowego albo artystycznego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny [Art. 219 ust. 1 pkt. 2 p.s.w.n.] i (ii) wykazanie się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej [Art. 219 ust. 1 pkt. 3 p.s.w.n.].
- f) W dniu 15 czerwca 2023 roku odbyło się posiedzenie Rady Naukowej IITD PAN. Przed posiedzeniem Rady Naukowej członkowie Rady otrzymali komplet dokumentów związanych z postępowaniem habilitacyjnym (Uchwała Komisji Habilitacyjnej wraz z Załącznikiem stanowiącym Uzasadnienie). Wniosek, skład Komisji Habilitantki, recenzje, opinie i uchwały udostępniono w BIP IITD PAN. Sekretarz Komisji Habilitacyjnej przedstawiła Uchwałę Komisji Habilitacyjnej odczytując pełną treść dokumentu, w tym Uzasadnienie. Odbyła się dyskusja, a następnie przeprowadzono głosowanie tajne, w którym na ogólną liczbę 39 osób uprawnionych do głosowania, obecne były 34 osoby. W głosowaniu oddano 32 głosy, wszystkie głosy były ważne, w tym oddano 11 głosów za nadaniem stopnia, 15 głosów przeciw i 6 głosów wstrzymujących się. Na podstawie wyników tajnego głosowania Rada Naukowa IITD PAN podjęła Uchwałę o odmowie

nadania stopnia doktora habilitowanego dr Marzannie Łusiak-Szelachowskiej – Uchwała nr 4/e-214/2023.

Wynik głosowania wskazuje, że Rada Naukowa IITD PAN we Wrocławiu stanęła przed sytuacją, w której w procesie oceny ww. dwóch kluczowych warunków stawianych kandydatom do stopnia doktora habilitowanego pojawiły się wątpliwości i wskazano braki lub niedociągnięcia, co podsumowano w dalszej części uzasadnienia do Uchwały.

W odniesieniu do warunku **posiadania w dorobku osiągnięcia naukowego albo artystycznego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny** [Art. 219 ust. 1 pkt. 2 p.s.w.n.], pomimo iż wszyscy członkowie Komisji uznali znaczny wkład osiągnięcia naukowego w rozwój dyscypliny, troje z siedmiu członków Komisji Habilitacyjnej podniosło kwestie trudności w dokonaniu oceny indywidualnego wkładu Habilitantki w przedłożone do oceny osiągnięcia naukowe, wynikające z treści oświadczeń współautorów w przypadku części publikacji objętych cyklem (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej, opinia dr hab. Anny Pawlik, opinia dr hab. Bogumiły Szponar podsumowane w Załączniku do Uchwały Komisji Habilitacyjnej). W opinii ww. osób w przedłożonych oświadczeniach również inni współautorzy publikacji wskazywali na swój znaczny udział na etapie koncepcji, pisania i korekty publikacji.

Dodatkowo czterech z siedmiu członków Komisji Habilitacyjnej wskazywało na zasadniczo techniczny wkład Habilitantki w powstanie osiągnięcia naukowego, tj. wiodący udział jedynie w planowaniu badań współczynnika K u chorych i zdrowych osób, badaniu poziomu współczynnika K u pacjentów poddanych terapii fagowej oraz udziale w analizowaniu otrzymanych wyników. Habilitantka wykonywała powierzoną część zadań standardową techniką badawczą w ramach szeroko zakrojonych badań zaplanowanych i wykonywanych przez innych pracowników naukowych (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej, dr hab. Nejman-Faleńczyk, opinia dr hab. Anny Pawlik, opinia dr hab. Bogumiły Szponar podsumowane w uzasadnieniu do Uchwały Komisji Habilitacyjnej).

Wśród opinii pojawił się zarzut, że w żadnym artykule nie wskazano, aby dr M. Łusiak-Szelachowska była odpowiedzialna za koncepcję pracy, ani że była jej pomysłodawcą. Mimo iż generalnie większość publikacji jest efektem prac zespołowych, jednakże w publikacjach przedstawionych jako osiągnięcie habilitacyjne od Kandydata należałoby oczekiwać znaczącego wpływu na koncepcję badań, wykonania kluczowych analiz czy zajmowania pozycji lidera takiej publikacji (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej).

Podsumowując, czworo z siedmiu członków Komisji Habilitacyjnej oceniło wkład Habilitantki jako techniczny a nie merytoryczny, uzasadniając swoją opinię zastosowaniem wyodrębnionej nieskomplikowanej techniki badawczej zwanej testem neutralizacji fagów.

Biorąc pod uwagę zalecenia Rady Doskonałości Naukowej wskazane braki są uzasadnione z punktu widzenia wytycznych zawartych w Poradniku Rady Doskonałości Naukowej „Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego”, cyt. „(...) *Przedłożone osiągnięcia mogą stanowić przy tym część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Konieczne zatem jest, w przypadku prac współautorskich, wyodrębnienie indywidualnego, merytorycznego udziału tej osoby w powstanie danej pracy,*

co jest warunkiem dokonania oceny osobistych osiągnięć stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny”.

W odniesieniu do warunku **wykazania się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej** [Art. 219 ust. 1 pkt. 3 p.s.w.n.] oceny części członków Komisji Habilitacyjnej wskazywały na brak przesłanek do spełnienia tego wymogu.

Według Poradnika RDN „Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego, cyt. „(...) *pojęcie to należy rozumieć szeroko. Aktywność ta dotyczy może uzyskiwania w innej uczelni, instytucji naukowej czy instytucji kultury osiągnięć naukowych czy też tworzenia własnego dorobku naukowego. Z pojęcia tego nie powinno jednak wykluczać się innych form aktywności naukowej, przy czym podkreślenia wymaga, iż powinny być one realizowane w innych określonych podmiotach, nie zaś w podmiocie, w którym zatrudniona jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Należy jednak mieć przy tym na uwadze, że omawiana aktywność, co wynika z literalnego brzmienia tego przepisu, musi być realizowana w co najmniej dwóch uczelniach, instytucjach naukowych lub instytucjach kultury. Z kolei, użyte sformułowanie „w szczególności zagranicznej” należy odnosić, jako przesłankę wartościującą aktywność naukową, nie zaś jako warunek konieczny jej spełnienia. Jednocześnie musi ona spełniać warunek istotności, który podlega dyskrejonalnej ocenie podmiotu habilitującego, a uprzednio komisji habilitacyjnej. Zasadne może być przyjęcie, iż przy ocenie istotności aktywności naukowej należy ją odnosić do wpływu na uzyskanie osiągnięć, które stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny”.*

Habilitantka w przedłożonych dokumentach zdefiniowała tą aktywność w Autoreferacie m.in. jako cyt. „*W dniach 13.09-12.10.2021 odbyty staż naukowy na Uniwersytecie Wrocławskim, Zakład Biologii Patogenów i Immunologii, ul. Przybyszewskiego 63-77 we Wrocławiu pod kierunkiem Prof. dr hab. Zuzanny Drulis-Kawy. Celem stażu było poszerzenie wiedzy z zakresu badań nad bakteriofagami czego wynikiem było powstanie wspólnej anglojęzycznej publikacji poglądowej na temat łącznego podawania fagów i antybiotyków w leczeniu infekcji wywołanych przez patogenne bakterie. Łusiak-Szelachowska M., Międzybrodzki R., Drulis-Kawa Z., Cater K., Knežević P., Winogradow C., Amaro K., Jończyk-Matysiak E., Weber-Dąbrowska B., Rękas J., Górski A. Bacteriophages and antibiotic interactions in clinical practice: what we have learned so far. J. Biomed. Sci. 2022, 29(1), 23. doi:10.1186/s12929-022-00806-1. IF 8,41 (100 pkt. MEiN) (ostatni IF za 2021r. stan na dzień 12.09.2022 wynosi 12,771)*”. Dodatkowo mgr Marzanna Łusiak-Szelachowska wymieniła szereg współprac badawczych i grantów, w których uczestniczyła w roli wykonawcy, w wyniku których powstały publikacje naukowe, a które realizowane były we współpracy z innymi jednostkami naukowymi/uczelniami czy szpitalami (patrz: Autoreferat).

Wymóg Ustawy dotyczący istotnej **aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni/instytucji naukowej** i zakres współpracy naukowej członkowie Komisji Habilitacyjnej ocenili niejednorodnie, podobnie jak 1-miesięczny staż, który Habilitantka odbywała na Uniwersytecie Wrocławskim.

Dr hab. Lidia Piechowicz, dr hab. Bożena Nejman-Faleńczyk, prof. Antoni Różalski, dr hab. B. Szponar i prof. Tadeusz Kaczorowski ocenili osiągnięcia naukowe w ramach pozostałego dorobku naukowego i aktywność naukową Habilitantki realizowaną w więcej niż

jednej uczelni/institucji naukowej jako spełniające wymagania Ustawy, zaś dr hab. Monika Radlińska i dr hab. Anna Pawlik jako nie spełniające.

Sformułowano następujące uwagi w odniesieniu do ww. przesłanki:

(i) brak dowodów ani nawet informacji, że wykazane aktywności (publikacje) wiązały się z choćby krótkim pobytem Habilitantki w tych jednostkach, ponieważ we wszystkich tych pracach dr Marzanna Łusiak-Szelachowska widnieje jako współautorka z afiliacją Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu (patrz: recenzja dr hab. Bożeny Nejman-Faleńczyk, opinia dr hab. Anny Pawlik podsumowane w Załączniku do Uchwały komisji habilitacyjnej),

(ii) krótki okres stażu na Uniwersytecie Wrocławskim, podczas którego znaczna ilość poznanych przez Habilitantkę metod badawczych może wskazywać na ograniczony stopień ich opanowania, ponadto w dokumentacji Habilitantki brak jest pracy oryginalnej będącej efektem tego stażu (patrz: recenzja dr hab. Bożeny Nejman-Faleńczyk i załącznik do uchwały komisji habilitacyjnej). Komisja Habilitacyjna w podsumowaniu stwierdziła, że aktywność naukowa prowadzona w więcej niż jednej instytucji naukowej zrealizowana jako jednomiesięczny staż na Uniwersytecie Wrocławskim wzbudziła wątpliwości ze względu na krótki okres i zakres tematyczny stażu;

(iii) brak informacji dotyczącej spełnienia ww. kryterium w stosunku do udziału w grantach w roli wykonawcy realizowanych w innych uczelniach/institucjach naukowych, co nie pozwoliło na odpowiednią ocenę tej aktywności (patrz: recenzja dr hab. Bożena Nejman-Faleńczyk). W opinii jednej z recenzentek współpraca naukowa polegająca na uzyskaniu materiału biologicznego z innych jednostek, czy wspólnego wykonywania projektu, którego liderem jest macierzysta jednostka IITD PAN, w której zatrudniona jest Habilitantka, nie wypełnia wyżej przywołanej definicji (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej).

Dodatkowo oceniając inne osiągnięcia naukowe opisane przez Habilitantkę w przedłożonej dokumentacji, Komisja Habilitacyjna doceniła udział w licznych projektach badawczych, zauważając jednak brak grantów własnych (patrz: Uzasadnienie do Uchwały Komisji Habilitacyjnej). W opinii jednego z recenzentów istotnym elementem ewaluacji kandydata do samodzielności naukowej jest ocena jego zdolności do pozyskiwania funduszy na realizację swoich pomysłów naukowych i w tym aspekcie Habilitantka ma bardzo ograniczone sukcesy, ponieważ dotychczas była jedynie wykonawczynią projektów badawczych innych naukowców.

W dokumentacji brak informacji o kierowaniu projektem uzyskanym przez Habilitantkę na drodze konkursu (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej i opinia dr hab. Bogumiły Szponar podsumowana w uzasadnieniu do Uchwały komisji habilitacyjnej).

W przedłożonym dorobku wskazano na brak członkostwa w komitetach naukowych konferencji, uczestnictwa w panelach eksperckich, komitetach redakcyjnych i ciałach doradczych, towarzystwach naukowych lub pełnienia funkcji recenzentki w międzynarodowych lub krajowych pismach naukowych co nie idzie w parze z oczekiwaną od Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego samodzielnością naukową i organizacyjną w zakresie prowadzenia i inicjowania własnych badań naukowych (patrz: recenzja dr hab. Moniki Radlińskiej podsumowana w uzasadnieniu do Uchwały komisji habilitacyjnej).

Biorąc pod uwagę ww. zalecenia Rady Doskonałości Naukowej wskazane braki są uzasadnione z punktu widzenia wytycznych zawartych w Poradniku Rady Doskonałości Naukowej „Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego”.

Od niniejszej decyzji o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego przysługuje dr Marzannie Łusiak-Szelachowskiej odwołanie do Rady Doskonałości Naukowej, na podstawie art. 224 ust. 1 p.s.w.n., gdzie stosuje się odpowiednio przepisy art. 193 ust. 2–4 p.s.w.n.